

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.sk

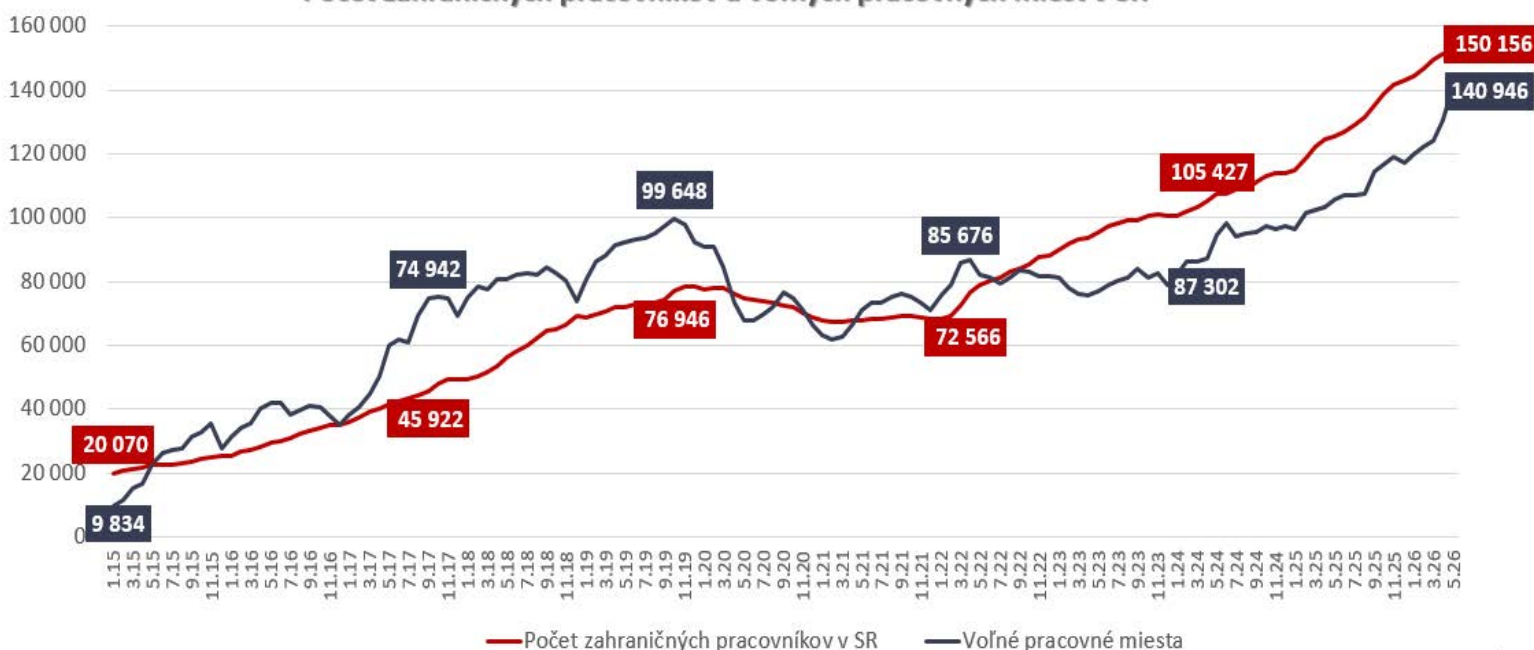

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

I. GRAF TÝŽDŇA

Počet zahraničných pracovníkov a voľných pracovných miest v SR

Zdroj: ÚPSVaR

UCHÁDZAČI SÚ, VOĽNÉ MIESTA TIEŽ. PROBLÉM JE, ŽE SA NESTRETÁVAJÚ

Slovenský trh práce sa dostal do situácie, ktorá na prvý pohľad pôsobí paradoxne. Na konci mája bolo na úradoch práce evidovaných 140 940 disponibilných uchádzačov o zamestnanie. Zároveň firmy hlásili 140 946 voľných pracovných miest. Rozdiel medzi týmito dvoma číslami bol teda iba šesť osôb.

Na papieri by sa mohlo zdať, že slovenský trh práce je takmer v rovnováhe: na jedno voľné pracovné miesto pripadá prakticky jeden disponibilný uchádzač, hoci celkový počet evidovaných uchádzačov o

zamestnanie dosiahol v máji 166 282 osôb. Samotná evidencia nezamestnaných však automaticky neznamená okamžite dostupnú pracovnú silu pre firmy. A ani disponibilní uchádzači sa automaticky nerovnajú ľuďom, ktorí vedľa alebo chcú nastúpiť na konkrétne pozície vo výrobe, technických profesiách, logistike či remeslách.

Problém slovenského trhu práce nemožno zjednodušiť na vetu, že „ľudia nie sú“. Ľudia na trhu práce sú. Často však nie sú tam, kde ich firmy potrebujú. Nemajú kvalifikáciu, ktorú zamestnávateľia hľadajú. Alebo nie sú pripravení nastúpiť do profesií, po ktorých je dnes najväčší dopyt. Práve tento

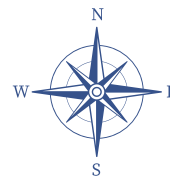
Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

nesúlady sa stal jednou z hlavných prekážok ďalšieho rastu slovenskej ekonomiky.

Pre podnik, ktorý nevie obsadiť zmenu vo výrobe, je celoslovenský údaj o nezamestnanosti len čiastočnou informáciou. Firma nepotrebuje štatisticky dostupného človeka. Potrebuje konkrétneho pracovníka v konkrétnom regióne, s konkrétnou zručnosťou, pracovnými návykmi a ochotou nastúpiť do konkrétnej prevádzky. Ak taký človek nie je dostupný, pracovné miesto zostáva neobsadené, a to bez ohľadu na to, koľko ľudí je formálne evidovaných ako nezamestnaných.

Najostrejšie je tento problém vidieť v technických, výrobných a remeselných profesiách. Počet voľných pracovných miest pre kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov vzrástol z 2 357 v januári 2015 na 30 195 v máji 2026. Ešte výraznejší nárast nastal pri operátoroch a montéroch strojov a zariadení, kde počet voľných miest v rovnakom období stúpol z 2 341 na 62 928. Spolu tieto dve kategórie predstavovali v máji 2026 až 93 123 voľných pracovných miest, teda približne dve tretiny všetkých evidovaných voľných miest na Slovensku. A to je kľúčová informácia. Slovensku chýbajú najmä ľudia v profesiách, ktoré držia v chode priemysel, výrobu, logistiku, stavebníctvo, technické prevádzky a remeslá.

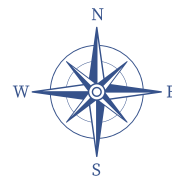
A práve tu sa najlepšie ukazuje úloha zahraničných pracovníkov, ktorí dnes

pomáhajú zaplniť medzery slovenského trhu práce. V máji 2026 pracovalo na Slovensku 150 156 zahraničných pracovníkov. Z nich 72 849 pôsobilo v kategóriách kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov alebo operátorov a montérov strojov a zariadení. To predstavuje 48,5 % všetkých zahraničných pracovníkov. Znamená to teda, že takmer každý druhý zahraničný pracovník na Slovensku pracoval práve v týchto dvoch typoch profesií. A k tomu ešte treba pripočítať ďalších 26 627 pomocných pracovníkov. Zahraniční pracovníci teda nepokrývajú okraj trhu práce, ale pomáhajú obsadzovať voľné profesie, ktoré tvoria jadro slovenskej produkčnej ekonomiky.

Práve tieto čísla ukazujú, prečo sa o zamestnávaní cudzincov nedá hovoriť zjednodušene. Zahraniční pracovníci nie sú náhradou domácej pracovnej sily v situácii, keď by pracovných miest ubúdalo. Naopak, prichádzajú v čase, keď slovenské firmy dlhodobo nevedia obsadiť desiatitisíce pozícií. Ich rastúci počet je dôsledkom štrukturálneho nedostatku ľudí na trhu práce, nie jeho príčinou.

Vývoj za poslednú dekádu je v tomto smere jednoznačný. V januári 2015 pracovalo na Slovensku približne 20-tisíc cudzincov. V máji 2026 ich bolo už viac ako 150-tisíc. Ide o viac ako sedemnásobný nárast. Zároveň sa počet voľných pracovných miest zvýšil z necelých 10-tisíc na takmer 141-tisíc. Dopyt po pracovníkoch teda rástol mimoriadne prudko a aj napriek rastúcemu počtu

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

zahraničných pracovníkov zostáva veľká časť pozícií neobsadená.

Aj pohľad na nezamestnanosť potvrdzuje, že problém nie je iba v počte ľudí, ale v ich kvalifikácii, dostupnosti a pripravenosti nastúpiť na konkrétne pracovné miesta. Miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl dosiahla v 1. štvrtroku 2026 úroveň 5,9 %. Slovensko má teda ďaleko od nulovej nezamestnanosti. Samotná existencia nezamestnaných teda ešte neznamená, že podniky majú k dispozícii ľudí, ktorých potrebujú. Ak sa uchádzač o prácu nachádza v inom regióne, nemá požadovanú kvalifikáciu, nemá pracovné návyky alebo nechce nastúpiť do konkrétneho typu prevádzky, voľné miesto zostáva neobsadené. Pre ekonomiku je výsledok rovnaký: výrobná kapacita sa nevyužije, zákazka sa nestihne, investícia sa odloží.

Hoci pandémie na chvíľu prerušila trend rastu zahraničných pracovníkov, nezvrátila ho. Počet zamestnaných cudzincov klesol z približne 78-tisíc vo februári 2020 na približne 67-tisíc vo februári 2021. Po uvoľnení ekonomiky sa však tlak na pracovnú silu rýchlo vrátil. V máji 2026 už bolo na Slovensku o takmer 72-tisíc zahraničných pracovníkov viac ako vo februári 2020. Napriek tomu počet voľných miest zostáva historicky vysoký.

Práve preto by sme sa nemali utešovať len tým, že nezamestnanosť klesá. Nízka alebo klesajúca nezamestnanosť je dobrá správa.

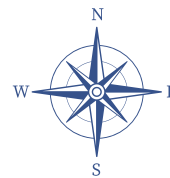
Sama osebe však nezaručuje, že ekonomika má dostatok ľudí v profesiách, ktoré potrebuje. Ak popri poklese nezamestnanosti zostávajú desiatitisíce voľných miest vo výrobe, technických odboroch, remeslách a obsluhu strojov, problém nezmizol. Iba zmenil podobu. Ak podnik nevie obsadiť pozície operátorov, montérov, remeselníkov, vodičov, technikov či pracovníkov vo výrobe, nejde len o personálny problém, ale o problém konkurencieschopnosti celej krajiny. Neobsadené pracovné miesta znamenajú nevyužitú kapacitu, odmietnuté zákazky, pomalšie investície a slabší hospodársky rast.

Slovensko sa tak dostáva do fázy, v ktorej o konkurencieschopnosti nerozhodujú iba ceny energií, dane, investičné stimuly alebo infraštruktúra. Čoraz viac o nej rozhoduje jednoduchá otázka: bude mať firma dostatok ľudí, aby vôbec mohla vyrábať?

Odpoveď nemôže stáť na jedinom opatrení. Slovensko potrebuje lepšie pracovať s domácou pracovnou silou. Potrebuje podporu technických odborov, užšie prepojenie škôl s praxou, rekvalifikácie a väčšiu mobilitu medzi regiónmi. Potrebuje motivovať ľudí, aby sa vedeli presunúť za prácou alebo získať kvalifikáciu, po ktorej je dopyt.

Zároveň si však treba priznať realitu: domáce zdroje pracovnej sily nestačia vo všetkých regiónoch a profesiách. Preto sa

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

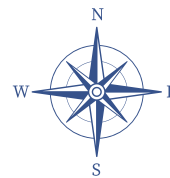
zamestnávajú zahraničných pracovníkov nemôže stať procesom, ktorý firmy zaťažuje zbytočnou administratívou a neistotou. Slovensko potrebuje rýchlejšie, predvídateľnejšie a menej byrokratické procesy pri prijímaní pracovníkov zo zahraničia. Zamestnávateľia musia vedieť, že ak majú zákazky, technológie a pracovné miesta, štát im nebude brániť získať ľudí, ktorých nevidia najst' doma.

Slovensko potrebuje realistickú politiku trhu práce. Takú, ktorá nebude vychádzať iba z celkového počtu nezamestnaných, ale z toho, akých ľudí firmy skutočne potrebujú, v ktorých regiónoch a v akých profesiách. Kľúčové bude lepšie prepájať školy, úrady práce, rekvalifikácie a zamestnávateľov tak, aby sa z evidovaných uchádzačov stávali reálne dostupní pracovníci pre ekonomiku.

Dáta za posledných jedenásť rokov ukazujú, že slovenský trh práce sa zásadne zmenil. Problémom už nie je len počet ľudí bez práce. Problémom je rastúci nesúlad medzi tým, kde ľudia sú, čo vedia robiť a čo ekonomika potrebuje. Ak tento nesúlad nebudeme riešiť, nebudeme mať iba štatisticky veľa voľných miest. Budeme mať nevyužitú výrobnú kapacitu, pomalšie investície a slabšiu schopnosť Slovenska konkurovať.

Skutočnou výzvou preto nie je len znižovať nezamestnanosť. Skutočnou výzvou je zabezpečiť, aby sa práca, ľudia a zručnosti stretli tam, kde ich ekonomika najviac potrebuje. Pretože ak bude Slovensko na papieri evidovať ľudí bez práce a zároveň firmy nebudú mať koho postaviť k linkám, strojom a zákazkám, problém trhu práce nezmizne. Bude len čoraz drahší.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

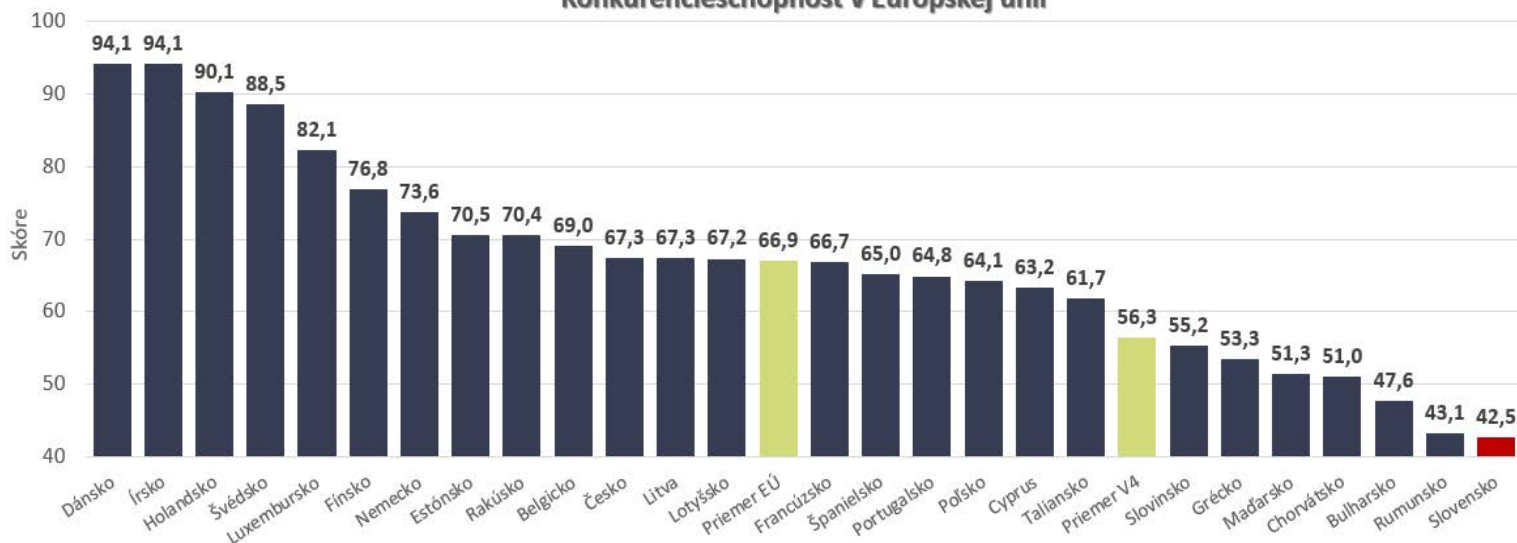

www.klub500.sk

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

II. SLOVENSKO V EÚ

Konkurencieschopnosť v Európskej únii

Zdroj: IMD – World Competitiveness Center
 Pozn.: Údaje za 26 členských štátov EÚ okrem Malty. Rok 2026.

TATRANSKÝ TIGER BEZ PAZÚROV: PRÍBEH STRATY KONKURENCIESCHOPNOSTI

Slovensko kedysi nebolo na chvoste strednej Európy. Naopak, v rokoch 2007 až 2009 patrilo medzi krajiny, ktoré mali ambíciu dobiehať najvyspelejšie ekonomiky a v regióne stáli vysoko: blízko Česka, pred Maďarskom a výrazne pred Poľskom. O necelé dve desaťročia neskôr je obraz bolestivo opačný. Slovensko v rebríčku konkurencieschopnosti IMD 2026 skončilo na 63. mieste zo 70 hodnotených krajín. V rámci Európskej únie sme úplne poslední. Z krajiny, ktorá mala byť jedným z motorov regiónu, sa stala krajina, ktorá uzatvára európsky pelotón.

Najtvrdšie porovnanie prichádza práve z regiónu, s ktorým sa meriame najčastejšie. Česko je na 33. mieste, Poľsko na 41. mieste, Maďarsko na 51. mieste. Za Českom teda zaostávame o 30 miest, za Poľskom o 22 miest a dokonca aj za Maďarskom o 12 miest. Priemerné skóre V4 je 56,3 bodu, Slovensko má iba 42,5 bodu. Priemer EÚ je 66,9 bodu. A susedné Česko dokonca tento priemer mierne prekračuje. Rozdiel medzi Slovenskom a priemerom EÚ je teda priepastný, a to 24,4 bodu.

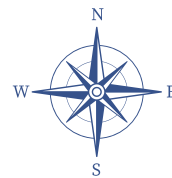
Takéto umiestnenie je výsledkom diagnózy krajiny, ktorá stratila tempo a nevládze sa pohnúť ďalej. V roku 2022 bolo Slovensko v celkovom poradí na 49. mieste. V roku 2026 je na 63. mieste. Za štyri roky sme sa prepadli o 14 priečok.

Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

Kým Česko zostáva ďaleko pred nami, Poľsko sa po slabšom období dokázalo vrátiť vyššie a Maďarsko je napriek vlastným problémom stále pred Slovenskom. My sme zostali na chvoste.

Skutočný rozsah tohto prepadu sa ukáže až pri pohľade na vývoj za posledných viac ako desať rokov. V roku 2007 bolo Slovensko v rebríčku konkurencieschopnosti IMD na 34. mieste z 55 hodnotených ekonomík. Česko bolo na 32. mieste, Maďarsko na 35. mieste a Poľsko až na 52. mieste. Slovensko teda nebolo outsiderom regiónu. Naopak, bolo prakticky na úrovni Česka, pred Maďarskom a výrazne pred Poľskom.

Rok 2008 tento obraz ešte zvyrazňuje. Slovensko sa vtedy umiestnilo na 30. mieste, v tesnom závесе za Českom, ktoré obsadilo 28. priečku. Maďarsko, ktoré bolo na 38. pozícii, a Poľsko, ktoré sa umiestnilo až na 44. priečke, boli v tomto čase výrazne menej konkurencieschopnými krajinami. A aj v roku 2009 bolo Slovensko v rebríčku IMD na veľmi silných pozíciách, konkrétne na 33. mieste z 57 ekonomík. Česko bolo 29., Poľsko až 44. a Maďarsko obsadilo 45. miesto. Ešte aj v náročnom období po finančnej kríze sme sa držali v strede medzinárodného rebríčka a v rámci nášho regiónu sme boli stále relatívne vysoko.

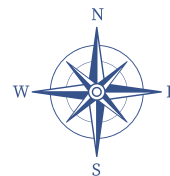
Práve tu sa však príbeh začína lámať. Od roku 2010 sa začína slovenský prepád v rebríčku konkurencieschopnosti. Krajina, ktorá bola ešte v rokoch 2007 až 2009 porovnateľná s Českom a jasne pred

Poľskom aj Maďarskom, začala postupne strácať pozície. Najskôr pomaly, takmer nenápadne. Potom čoraz viditeľnejšie. Až sme sa dostali do bodu, keď v roku 2026 končíme na 63. mieste zo 70 krajín, poslední v Európskej únii aj vo V4.

O necelé dve desaťročia neskôr je teda obraz úplne opačný. Poľsko, ktoré bolo v roku 2007 hlboko za nami a aj v roku 2009 výrazne pod nami, je dnes pred nami o 22 miest. Maďarsko, ktoré bolo v roku 2007 za Slovenskom a v roku 2009 tiež za ním, je dnes pred nami o 12 miest. Česko, od ktorého nás v roku 2007 delili len dve priečky a v roku 2009 iba štyri priečky, nám dnes uniklo o 30 miest. Toto je najvýrečnejší príbeh slovenského úpadku: problém nie je len v tom, že sme nízko. Problém je v tom, že sme sa prepadli práve voči krajinám, s ktorými sme kedysi súťažili ako rovní. Slovensko teda zaostáva dvojnásobne. Zaostáva voči Európskej únii a zaostáva aj voči vlastnému regiónu. Kedysi sme boli krajinou, ktorá mala ambíciu dobiehať vyspelejšie ekonomiky. Dnes sme krajinou, ktorú predbehli najbližší susedia.

Najväčší problém je, že Slovensko zlyháva presne v tých oblastiach, ktoré rozhodujú o tom, či tu firmy budú investovať, vyrábať, zamestnávať a rásť. V kategóriách efektívnosť vlády aj efektívnosť podnikania sme na 66. mieste. V infraštruktúre sme na 52. mieste a v ekonomickom rozvoji na 58. mieste. To znamená, že problém nie je izolovaný. Neslabne jeden ukazovateľ.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

Slabne celé konkurenčné prostredie krajiny.

Mimoriadne varovné sú konkrétne slabiny. Slovensko je v oblasti verejných financií na 69. mieste zo 70 krajín. V medzinárodných investíciách a na trhu práce sme na 68. mieste. V podnikateľskej legislatíve na 67. mieste. V technologickej infraštruktúre na 61. mieste. Ide o ukážkový príklad vysvedčenia štátu, ktorý podnikateľom komplikuje život namiesto toho, aby im vytváral podmienky na rast.

Podnikateľské prostredie je pritom najcitlivejší barometer budúcnosti. Ak firmy vidia nestabilné verejné financie, nepredvídateľnú reguláciu, slabú legislatívu, nedostatok pracovnej sily a drahé energie, nezačnú investovať viac. Začnú vyčkávať. Alebo odídu tam, kde je štát rýchlejší, pravidlá jasnejšie a náklady predvídateľnejšie. Dnes to už nemusí znamenať len odchod na Západ alebo dokonca Východ. Čoraz častejšie to môže znamenať presun v rámci regiónu – do Česka, Poľska alebo iných krajín, ktoré dokážu ponúknuť lepšiu kombináciu stability, infraštruktúry a dôvery.

Práve preto je porovnanie s V4 také nepríjemné. Česko je v efektívnosti vlády na 28. mieste, Slovensko na 66. mieste. Poľsko je v tejto oblasti na 39. mieste, Maďarsko na 51. mieste. V efektívnosti podnikania je Česko na 48. mieste, Poľsko na 47. mieste, Slovensko na 66. mieste a Maďarsko na 68.

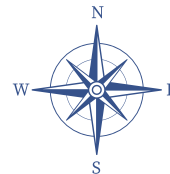
mieste.

Slovensko dlhé roky žilo z priemyselného dedičstva, geografickej polohy, pracovnej sily a výhod členstva v EÚ. Lenže tieto výhody sa mívajú, ak ich nevieme doplniť efektívnym štátom. Nestačí mať automobilky či strojárstvo, ak nemáme stabilné ceny energií. Nestačí mať export, ak firmy bojujú s byrokraciou a daňovou neistotou. Nestačí mať šikovných ľudí, ak odchádzajú do zahraničia alebo ak ich trh práce nedokáže efektívne zapojiť. Nestačí hovoriť o konkurencieschopnosti, ak každý rok pribúdajú nové povinnosti, nové náklady a nové riziká.

Roky 2007 až 2009 ukazujú, že slovenský pád nebol nevyhnutný. Boli sme blízko Česka. Boli sme pred Maďarskom. Boli sme výrazne pred Poľskom. Súčasnosť ukazuje, že sme túto pozíciu stratili. Z tatranského tigra s potenciálom stať sa jedným z ekonomických lídrov regiónu sa stal krivajúci kocúr, ktorý v oblasti konkurencieschopnosti uzatvára Európsku úniu.

Konkurencieschopnosť sa nestráca zo dňa na deň. Mizne postupne – jednou nepredvídateľnou zmenou zákona, ďalšou novou povinnosťou, jedným odloženým rozhodnutím, jedným investorom, ktorý si vyberie inú krajinu. A presne to sa Slovensku deje. Nepadáme dramaticky v jeden deň. Padáme ticho, dlhodobo a systematicky.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.sk

www.linkedin.com/company/klub-500

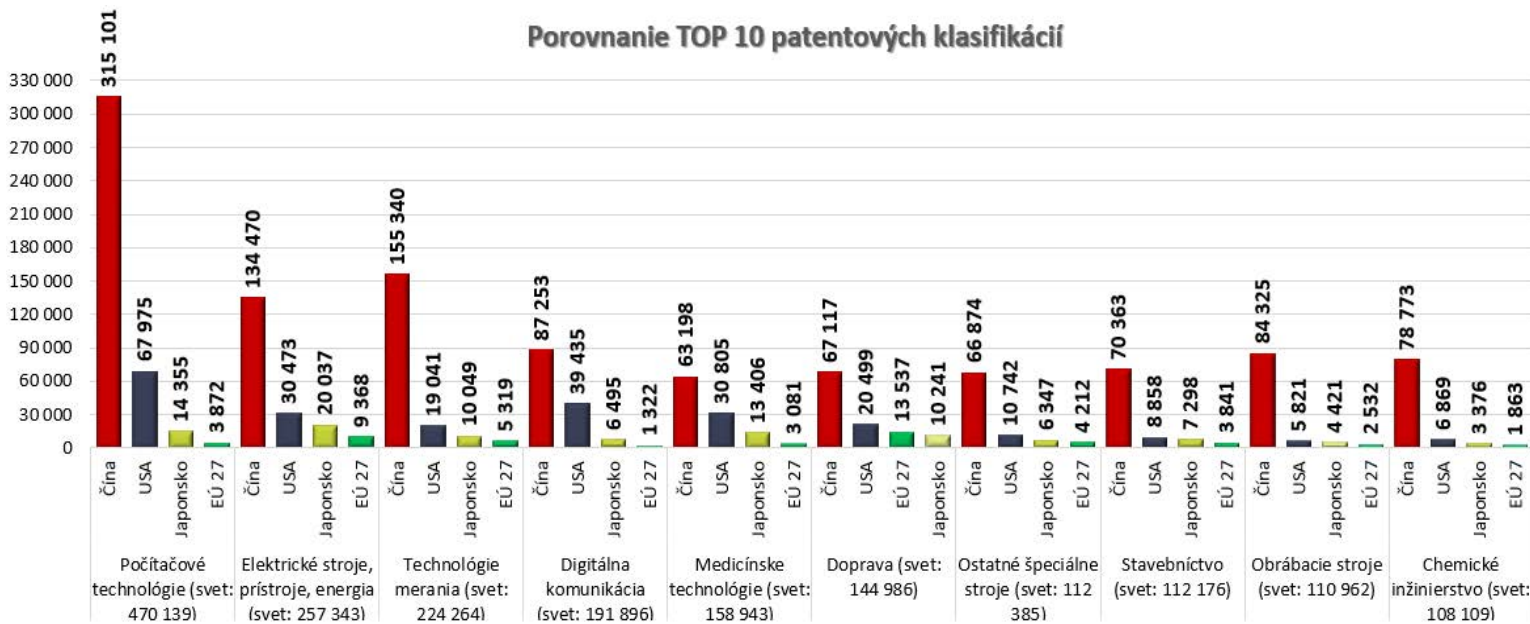
Ekonomika • Trendy • Analýzy

Slovensko dnes nestojí pred otázkou, či sa v ďalšom rebríčku posunie o dve alebo tri miesta. Stojí pred otázkou, či ešte dokáže obnoviť schopnosť súťažiť. Ak má krajina znovu rásť, potrebuje štát, ktorý nebude brzdu podnikania, ale jeho oporou. Potrebuje stabilné pravidlá, predvídateľnú reguláciu, zdravé verejné financie,

dostupnú pracovnú silu, modernú infraštruktúru a politiku, ktorá chápe, že prosperita nevzniká na tlačových konferenciách, ale vo firmách, teda v reálnej ekonomike.

III. SVET A MY

Porovnanie TOP 10 patentových klasifikácií

Zdroj: Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO)
Pozn.: Údaje za rok 2024.

PATENTOVÉ DÁTA KRESLIA NEPRÍJEMNÚ MAPU: EURÓPA ZAOSTÁVA V TECHNOLÓGIÁCH BUDÚCNOSTI

Patentové štatistiky za rok 2024 ukazujú viac než len rozdiel v počte podaných prihlášok. Ukazujú technologickú mapu

sveta. A tá je pre Európu varovaním. Kým Čína si v patentoch systematicky rezervuje priestor v technológiách budúcnosti, USA si držia silné pozície v digitálnych a medicínskych technológiách, Európska únia má odlišnú patentovú štruktúru. Pri pohľade na samotnú EÚ vidíme, že najväčšia časť jej patentovej aktivity sa

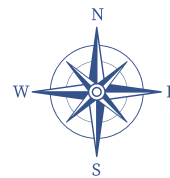
Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

sústredzuje v oblastiach, ako sú doprava, elektrické stroje, technológie merania, špeciálne stroje či mechanické prvky. Ide o sektory úzko prepojené s priemyselnou výrobou, automobilovým sektorom, strojárstvom, energetikou a meracou technikou. Tento obraz však nemožno čítať ako dôkaz európskej technologickej prevahy. Skôr ukazuje, kde má EÚ v rámci vlastnej patentovej štruktúry najväčšiu koncentráciu aktivity. V globálnom porovnaní je totiž aj v týchto oblastiach výrazne slabšia než jej hlavní konkurenti. Patentové dáta preto naznačujú, že Európa má citelnú rezervu práve v technológiách, ktoré budú priemyselnú transformáciu riadiť: v umelej inteligencii, počítačových technológiách, polovodičoch a digitálnej komunikácii.

Rozsah čínskej patentovej dominancie najlepšie ukazuje najaktuálnejší údaj Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) za rok 2024: Čína si pripísala 49,1 % všetkých patentových prihlášok na svete, pričom USA dosiahli približne 16,2 % svetového podielu. A Európska únia? Len 2,9 % svetového počtu. Čína dnes podáva približne 17-krát viac patentových prihlášok než celá európska dvadsaťsedmička. A nejde o krátkodobý výkyv. V roku 1985 mala Čína na svetových patentových prihláškach podiel iba 0,9 % a Európska únia dosahovala 14,8 % podiel. Za štyri desaťročia sa ich pozície obrátili historickým spôsobom.

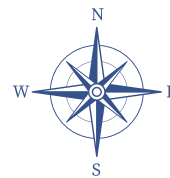
Európa však nezaostáva iba v objeme. Ešte vážnejší je rozdiel v technologickej

štruktúre patentov. Globálne najväčšou patentovou triedou sú počítačové technológie s počtom presahujúcim 470-tisíc zverejnených patentov v roku 2024. Čína v tejto kategórii evidovala viac ako 315-tisíc patentov, USA takmer 68-tisíc patentov, Japonsko viac ako 14-tisíc patentov a EÚ iba necelých 3 900 patentov. To znamená, že Čína mala v počítačových technológiách približne 81-krát viac patentov než EÚ a USA približne 17-krát viac než EÚ. Práve v kategórii, ktorá je základom umelej inteligencie, dátovej ekonomiky, automatizácie, kybernetickej bezpečnosti a digitálnej suverenity, je Európa okrajovým hráčom.

Podobný obraz vidíme pri rýchlo rastúcej digitálnej komunikácii. Vo svete bolo v roku 2024 zverejnených takmer 192-tisíc patentov v tejto oblasti. Čína dosahovala viac ako 87-tisíc patentov, USA vyše 39-tisíc, Japonsko vyše 6-tisíc a EÚ len niečo cez 1 300 patentov. Európa teda v digitálnej komunikácii nedosahuje ani 1 % svetového počtu patentov v tejto kategórii. V čase, keď ekonomická moc stojí na dátach, sieťach, cloudových službách, 5G/6G, umelej inteligencii a bezpečnej digitálnej infraštruktúre, ide o výraznú strategickú slabinu.

Najostrejší kontrast však prinášajú patenty umelej inteligencie. Podľa dát AI Index Report mala Čína v roku 2024 viac ako 74 % celosvetového počtu udelených patentov v oblasti AI. USA dosahovali podiel nad 12 % a Európa iba 2,95 %. To

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

znamená, že Čína mala v AI patentoch viac než 25-násobný podiel oproti Európe. Ak sú patenty jedným z ukazovateľov toho, kde vznikajú nové technologické monopoly, nové výrobné procesy a nové priemyselné štandardy, potom je záver nepríjemný: Európa dnes vo veľkej miere reguluje technológiu, ktorú si iní patentujú.

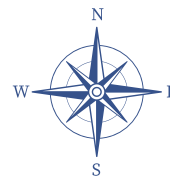
Európska únia má v rámci vlastnej patentovej štruktúry najsilnejšie zastúpenie v kategórii doprava, kde v roku 2024 evidovala 13 537 patentov. Nasledujú elektrické stroje, prístroje a energia, technológie merania, ostatné špeciálne stroje a mechanické prvky. Táto štruktúra prirodzene odráža priemyselný profil Európy: automobilový priemysel, strojárstvo, meraciu techniku, výrobné zariadenia či energetické technológie. Problém však je, že relatívne silná pozícia v rámci európskej patentovej mapy ešte neznamená silnú pozíciu vo svete. Pri porovnaní s Čínou, USA a Japonskom sa ukazuje, že okrem dopravy EÚ zaostáva aj vo svojich najvýraznejších kategóriách. Európske „najsilnejšie“ patentové oblasti sú preto skôr obrazom toho, na čom je európska patentová aktivita postavená, než dôkazom globálnej technologickej prevahy. A výzva je o to väčšia, že tieto sektory sa samy digitalizujú. Auto budúcnosti je softvér na kolesách. Priemyselný stroj budúcnosti je dátová platforma. Energetika budúcnosti je riadená algoritmami. A v týchto digitálnych vrstvách Európa stráca pôdu pod nohami.

Čína, naopak, kombinuje objem s technologickým smerovaním. V roku 2024 mala najviac patentov v počítačových technológiách, za ktorými nasledovali technológie merania, elektrické stroje, prístroje a energia, digitálna komunikácia, obrábacie stroje a chemické inžinierstvo. Nejde pritom o náhodnú štruktúru, ale premyslené portfólio priemyselnej veľmoci, ktorá prepája digitálne technológie, výrobu, energetiku, komunikáciu a priemyselnú automatizáciu. Čína nepatentuje iba aplikácie. Patentuje infraštruktúru budúcej výroby.

Spojené štáty majú mierne odlišný profil. Ich silou sú počítačové technológie, digitálna komunikácia, medicínske technológie, elektrické stroje a energia, ale aj polovodiče. Americká štruktúra tak ukazuje dominanciu v digitálnych, zdravotníckych a čipových oblastiach. A hoci USA v objeme patentových prihlášok zaostávajú za Čínou, stále majú výrazne silnejšie postavenie než EÚ v technológiách, ktoré určujú produktivitu a bezpečnostnú autonómiu 21. storočia.

Európsky problém teda nemožno zredukovať na vetu „máme málo patentov“. Presnejšie znie: máme málo patentov práve tam, kde sa bude rozhodovať o budúcej pridanej hodnote, produktivite a geopolitickej sile. V počítačových technológiách, digitálnej komunikácii, polovodičoch či IT metódach riadenia dosahujeme čísla, ktoré nezodpovedajú ambícii hovoriť o technologickej suverenite Európy.

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

08/2026

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

Pre európsky priestor z toho vyplýva jasná lekcia. Nestačí chrániť existujúce výrobky, značky a dizajn. Nestačí byť dobrý subdodávateľ. Rozhodujúce bude, kto vlastní patenty k softvéru, algoritmom, digitálnemu riadeniu výroby, batériám, čipom, senzorike, dátovej infraštruktúre a umelej inteligencii. Práve tam vzniká nová pridaná hodnota. A práve tam Európa podľa oficiálnych dát výrazne zaostáva za Čínou aj USA.

Ak sa má z EÚ stať globálne priemyselné centrum, musí prestať vnímať patenty ako administratívnu ochranu vynálezov a začať ich vnímať ako mapu budúcej konkurencieschopnosti. Lebo kto dnes nepatentuje v umelej inteligencii, dátach, čipoch a digitálnej komunikácii, ten zajtra nebude určovať štandardy, ale bude ich len preberať.

